

PRESSEMEDDELELSE

Tirsdag 4. december 2001 udkommer:

Forventninger og færdigheder

– danske unge i en international sammenligning

Danske unge: er glade for skolen, men har ikke gode nok færdigheder

Det viser en stor international undersøgelse af de 15-åriges personlige og sociale kompetencer samt færdigheder i læsning, matematik og naturvidenskab. Over 170.000 unge under uddannelse, fra 32 lande, har deltaget i undersøgelsen. I Danmark deltog 4.200 15-årige.

Elevernes personlige og sociale kompetencer

Undersøgelsen påviser, at danske elever er meget positive over for både samarbejde og konkurrence – også mere, end man ser i de andre nordiske lande. De er meget interesseret i fagene og har tillid til deres faglige kunnen. Derimod står de ikke så stærkt med hensyn til indsats og vedholdenhed. Selv elever med forholdsvis svage færdigheder oplever, at de har gode evner. De unges tilfredshed tyder på, at den danske skole giver omsorg og møder dem, dér hvor de står. Men måske tager den for let på kravene til at yde og præstere.

Danske elevers læsefærdigheder

Elevernes læsefærdigheder svarer til det internationale gennemsnit. Som set i tidligere læseundersøgelser placerer Danmark sig dårligere end Finland, Sverige og Island, mens de norske resultater ikke er forskellige fra de danske. Når de danske resultater er dårligere end i tre af de andre nordiske lande, skyldes det især, at vi har relativt mange svage læsere og få rigtig gode. Lidt under hver femte af de danske 15-årige vil have vanskeligt ved at anvende deres læsning som et redskab i den fortsatte uddannelse og det fremtidige arbejde.

Danske elever er meget positivt indstillet over for det at læse. Det er altså lykkedes at skabe en positiv indstilling hos en stor del af de danske elever, og den er et vigtigt udgangspunkt for, at eleverne senere ikke kun har lyst til at læse, men også kan forbedre deres læsekompetence.

Det er til gengæld betænkeligt, at over en tredjedel af drengene siger, at de aldrig læser for deres fornuftens skyld.

Danske elevers færdigheder i matematik

Elevernes matematikfærdigheder placerer sig over gennemsnittet. Danmark befinder sig midt i en gruppe på ni lande hvis resultater ikke adskiller sig væsentligt fra det danske resultat - heriblandt Sverige og Island. Det finske resultat er blandt de bedste og sammen med seks andre lande væsentlig

bedre end det danske. 15 lande bl.a. Norge og Tyskland, fik et dårligere resultat end det danske. Danske elever har stor interesse for faget og meget høj selvopfattelse, desværre er matematikfærdighederne ikke tilsvarende helt i top.

Danske elevers færdigheder i naturvidenskab

Elevernes færdigheder i de naturvidenskabelige fag ligger væsentligt under det internationale gennemsnit. I den internationale rangordning er kun syv lande dårligere end Danmark heriblandt Mexico og Brasilien. De øvrige nordiske lande er enten placeret omkring eller over det internationale gennemsnit.

Det var meningen at styrke det naturvidenskabelige fagområde med skoleloven fra 1993.

Resultaterne rejser et påtrængende spørgsmål om, hvordan der kan sættes ind, hvis ønsket er, at danske unge opnår naturvidenskabelig kompetence på niveau med unge i fx de øvrige nordiske lande.

Social baggrund, skolemiljø og læsefærdigheder

Sammenlignet med de øvrige nordiske lande har forældrenes uddannelsesbaggrund størst betydning i Danmark og mindst i Finland. Den finske grundskole ser således ud til mere effektivt at svække den sociale baggrunds betydning. En række forhold på skolerne, som fx størrelse, lærer kvalifikationer, undervisningsmoral, har betydning for elevernes læsefærdigheder. Samtidig er der store forskelle i elevernes færdigheder på den enkelte skole. Dette peger på, at skal de danske elevers læsefærdigheder samlet hæves, da vil en indsats over for især de svage elever og over for de dygtige, som ikke ser ud til at udnytte deres muligheder, være central. Spørgsmålet er således, om undervisningsdifferentieringen, som er et blandt flere undervisningsprincipper i den danske grundskole, har fundet en form, som i tilstrækkelig grad formår at stimulere de svage elever og sikre udfordringer for dem med de bedste forudsætninger.

Danske elevers brug af IT

På mange skoler har held med at sikre, at elever med svage færdigheder og ringe social baggrund får erfaringer med brugen af computer, og at computeren indgår som et led i læringsprocessen. Selv om skolen udjævner nogle skel, er kønsforskellen i brugen af computeren på skolen dog stor.

De danske 16-årige

I Danmark deltog 2.200 16-årige i PISA testen (ud over de nævnte 4.200 15-årige). Fordi skolestart er et år tidligere i mange andre lande end i Danmark. Generelt klarede de 16-årige sig lidt bedre end de 15-årige i både læsning, matematik og naturvidenskab. Eleverne på gymnasierne scorede meget højt i testen – specielt drengene. Eleverne i grundskolens 10. klasse gav i høj grad udtryk for, at skolen er et sted hvor de tit keder sig - samtidig med, at eleverne i 10. klasse klarede sig dårligt i testen.

OECD har taget initiativet til den internationale undersøgelse. I Danmark har Undervisningsministeriet finansieret undersøgelsen, som er gennemført af Amterne og kommunernes Forskningsinstitut, Danmarks Pædagogiske Universitet og SFI-SURVEY.

Yderligere oplysninger: Afdelingsdirektør Hans Bay, SFI-SURVEY, tlf.: 33 48 09 00.

Annemarie Møller Andersen, Niels Egelund, Torben Pilegaard Jensen, Michael Krone, Lena Lindenskov og Jan Mejding:

**Forventninger og færdigheder – danske unge i en international sammenligning.
AKF, DPU og SFI. 278 sider. Pris kr. 298.**

Rapporten kan købes i boghandelen eller bestilles hos Socialforskningsinstituttet
Telefon 3348 0946 * fax 3348 0833 * e-mail: library@sfi.dk * web: www.dpu.dk (-> forskning) * www.sfi.dk